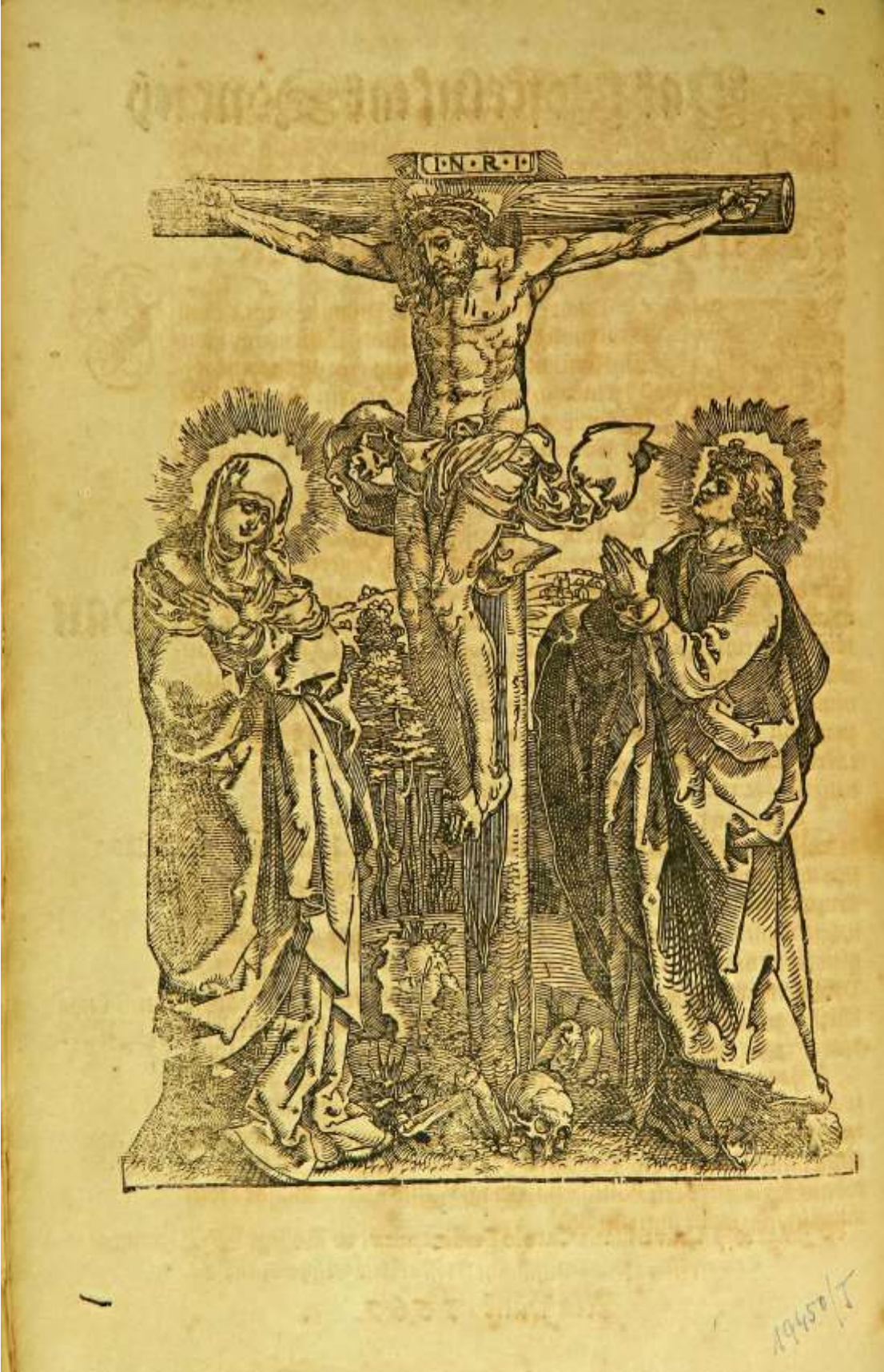

1a – titulní strana titulu: Yak Kostelnj tak Domáčy Postilla ... / Šebestián Vojtěch Scypio. -- Praha :
 Jezuitská tiskárna : faktor Jiří Černoch, [1667-
 1668]. https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000015309&local_base=KPS

1b

1c

Předmluva k Čtenáři.

Pisové ti / kterými se Pisma Swatá / wšši
spasitedlné Wšry Zaklad / Obecnému Lidu /
Křestianským způsobem / srozumitedlné wy-
kládagi / gináč a gináč okřetenj slugi. Kže-
kové jagisté nazýwagi ge *sermões*: Latinjey
Conciones, Sermones, Postillas: Czechowé
Kázanj.

Kžecké slowo *sermões* / a Latinské Concio
gedné a též močy w wyznamenanj glau:
Nebo gedno druhé w řeči své zauplna wykláda / a gedno tak mnoho
yako druhé znamená: poněwadž obě dwogitého wyznamenanj gest /
a yak ono / tak toto / předně Mnoštwy neb spolek Lidu shromážděného /
hluč / neb hromadu Lidj wyklazuje: Potom obcowánj / neb rozmlau-
wánj s shromážděným Lidem / neb řeč / kterau někdo k tak shromáždě-
nému Mnoštwy má: giž Latinjey giným slowem / Sermo / wyslowugi /
znamená. Pročez Swatj Dctowé ty řeči / nimiž Pisma Swa-
tá řečnickým způsobem austně a rozwodně s Kazatelnice Lidu wyklá-
dali / *sermões* / a Sermones / to gest řeči / nazýwali.

Odkadby pak přjz gměnowané řeči Postilla stauli / ten se toliko
domysli / kdo Spisúw swatých Dctúw / a cyrkewních Dctelúw / nětco
lépe nežli wúbec / powědom gest. Ti jagisté když Pisma / ne řečnickau
a rozwedněgšj řeči / ale s auženými a staženými slowy wyswětlowa-
li / částku gistau neb díl Pisma / bezewššeho cyžých slow přimjseni nas
psawšse / giným řádkem po nich psáwali tato slowa: Post illa / to gest:
Potom / co totizto napsáno bylo. A tak teprw od nowého řádku po-
čawšse / přw napsaná Pisma Swatá swými wlastnjmi slowy wyklá-
dali: kterýžto wyklad / od toho co nad nym psáno bylo / Post illa staul.

Je se pak y Kazatelskéu řeči Pisma Swatá / yakoli na giney
způsob / yak powědino / wykládagi / někdo snad tomu rozdlu / kterey
mezj oběm wykládánj gest / nerozuměge / řeči Kazatelské dwaustos
owneg tytul / w gedno slowo spogito / Postillam nazwal. A tak se až
podnes Kazatelské řeči Postilla nazýwagi: gessco syc tak / wlastně o tom
mluwjce / nazwané byti nemagi.

Medele Brwni Adwentni.
Ewangelium Swateho Lukasse w xxj. Kap:

Dal onoho Času / Zješ
Pán Bezjs Vředlnjkám swým: Budau
Znamenj na Sluncy / a na Měsocy / y na
Hvězdách / a na Zemi sfauženj Národůw /
pro Baučo Zvuku Mořského a Wlnobiti / tak je sch nau-
ti budau Yde pro Strach a očekáwanj těch Wěco / kterě
přigdau na wesskeren Swět: Nebo Moc Nebeské hý-
bati se budau. A tehdyt vžrj Sna Člowěka přicháze-
gjch

✠ 9

Medeie Druhá Adwentní.

Ewangeliium Swateho Matausse w xj. Kap:

Dneho Ciasu: Kdyz
 byl Jezus wysel w Skowach o Skutecch
 Krostowch / poslaw dwa z Biednykuw
 swych / řekl gemu: Toli gsh genz přigiti más / čili giné-
 ho očekáwáme? W odpowidage Jezus řekl gim: Gdau-
 ce zvěstúge Janowi co gste slysseli / a widěli. Slepj
 widj / Kulhawj chodj / Málomocnj se čisti / Hlusi sly-
 ssj / Mrtwj z Mrtwých wstáwagj / Chudóm se Ewan-
 gelium zvěstuge / a Blahoslavený gest / kdožby se ne-
 zhorssyl na mně. A kdyz oni odcházeli / počal Jezus
 prawiti Zástupúm o Janowi: Co gste wysšli na Paussě
 B widěs

Medile Nátá po Swatém Duchu.

Ewangeliium Swatého Nátáusse w o Kapitole.

S A onoho času : Řekl
Pán Gejss Bědlníkům svým : Nebudeš
hognějši Sprawednost wasse nežli Pšma-
kúw a Farzeúw/newegdete do Králowstiwj Nebestěho.
Slyšeti gste že řečeno gest Staróm : Nežabigess/pakli-
by kdo zabil / winen bude Sandu. Ale yat prawim
wám / že každý kdo se hněwá na Bratra swěho / hoden bu-
de sandu : Kdoby pak řekl Bratru swému Kácha / winen
bude Kady : a kdoby řekl. Possetilš / winen bude Pefelněho
ohně.

Kdožbykoli hanau, pošinechem, neb weystrěkan někoho vrazil / po
 mni co neysspisse to co vdělal napraviti / a vrazileny bez rozpakowání
 odpustiti : Patli sobě wespolek vblížili / wespolek sobě odpuste / pro
 Modlitby wassé ž. Aug Epist
109. Měloby se tu o pomluwě nětco přidati / ale ať
 bych se neprodlanžil / ginam to odložim. Za tím z toho co powědjno
 dosti se widj / yaťey pozor na se w řeči dáti / a yať Razyl náš na vzdě
 držeti máme. Otyž tať yať wjme, a powinni gsme. děláme !

Meděle Šesta po Swatém Duchu.

Ewangeliium Swatého Marka w viij Kapitole.

Dal onoho času : Když
 mnohý Zástup byl s Gezišem / a neměli co-
 by gedli / swolaw Bědlnský swě / řekl jim :
 Litost mám nad Zástup / nebo hle giž tři dni trwagj se-
 mnau / a nemagj. coby gedli. A rozpustimli ge lačně do
 Xij do

Meděle Sedmnácta po Swa- tem Duchu.

Ewangeliium Swatého Matausse w xxij. Kapitole.

Dneho času : **U**slý-
šawše Farizeowé žebn k mlčenj přivedl Sa-
ducenské/ sešli se w gedno. **O**tázal ho geden
žnich Zákona **B**ítel pokaussege ho: **B**íteli které **P**řiká-
žanj welké gest w Zákone? **D**i mu **O**ezjss: **M**ilowati bu-
deseš **P**ána **B**oha swého, z celeho srdce swého/a ze wšij du-
še swé/a ze wšij mošli swé. **T**ot gest neywětšj a prwnj
přikážanj. **D**ruhě pak gest podobně tomu: **M**ilowati
budeseš **b**lžnjho swého/nako sebe samého. **W** těch dwauch
přika-

Medeie Dwamecymia po Swatem Duchu.

Ewangeliium Swateho Matausse w xxij. Kapitole.

TA onoho casu : **D**sedse Farizeowé radili se / aby polapili Gejzse w řeči. Y poslali k němu Bředlnyky swé s Herodyano / řkauce : Břiteli / wjme že gšy prawdomluwný / a cestě Boží w Prawdě včjšs / a nedbáš na žádněho : nebo nepatrjšs na osobu lidškau. Powěz nám tedý / co se tobě widj / slusjli plat dáti Cěsari / čili nic? Poznam pak Gejšs neschetnost gich řekl : Co mne pokausite Pokryty? vkažte mi Penjz Daně. A oni podali mu

Mmm

Pe-

2a – titulní list: SLAWA Swato=Prokopská / z rozličných Authorůw ... sebraná ... / Frydrych Brydelius. --
[Praha] : Jezuitská tiskárna, 1662. https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000009716&local_base=KPS

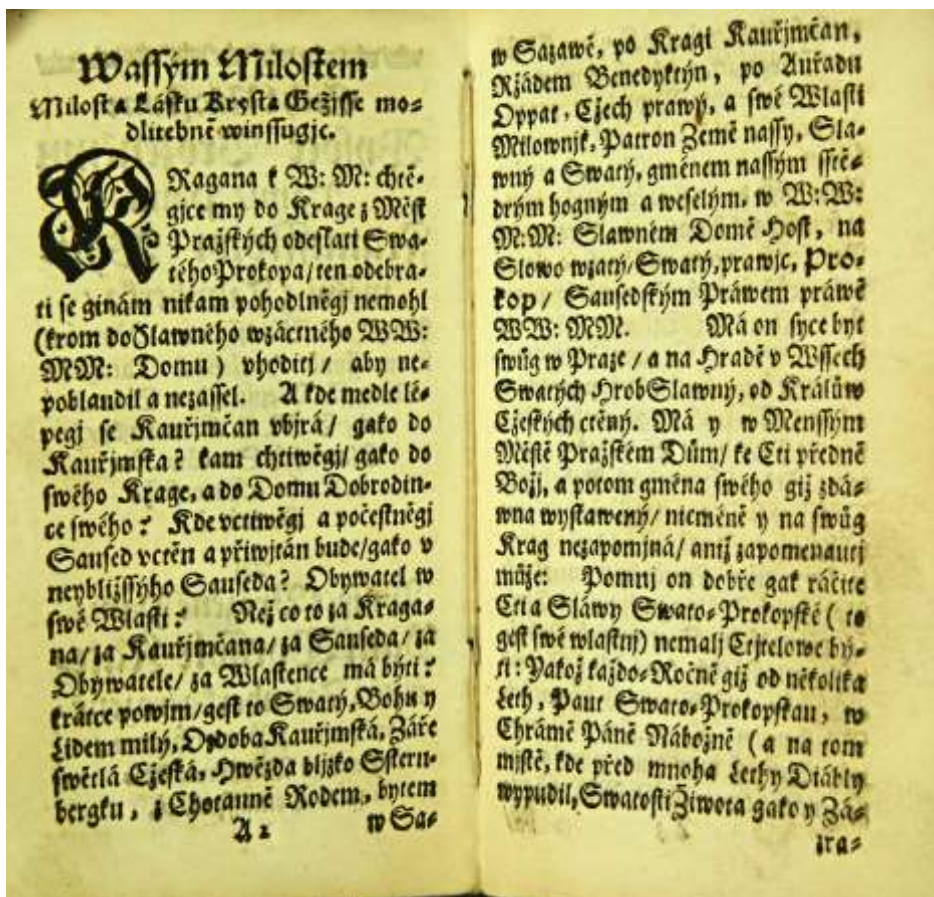
Digitalizované faksimile:

http://www.manuscriptorium.com/apps/index.php?direct=record&pid=AIPDIG-KKPS_BB_IX_16_3JZPZE9-cs

Skripta str. 14

2b

2c

ná/ a od toho sobě wážnořt bere komu
se ke Eri činj. Ty pak ō Weles
slawny Drodowjče Muji Boji S.
Prokopc / dle zněnj Směna swěho a
Powahy geho/ nás wřecky Citele rwé
ano y Wlast, Krag, a Králowstwj
toto z lepřřj Ejiře / nežli gřj Knjzet
Ejeřkěmu připil / z té Studně a Pra-
mene, ano y Poroka rwěné Rozkoffe
(abychom se s rebau w oně trwánliwé
a neproměnitělné Wlasti shledali)
drahým Deřřem totižto Wlōřti Bo-
ji / poněwadž gřj Prokop (nás pra-
wjme) Pokrop / Amen.

Kdo kopá Swatěho Prokopa/
Snadno sy Bladbu wykopá.

WW: MM:

t Službám Duchownjm

na Modlitbách hotowj

Klářter Sazawřký ochuzený
z Křjcenjn powřřawagjčj.

Slawa

Swato = Prokopřká /

Totjřto:

SWATY PROKOP

Kanějmřký /

Bněz / Benedyktřn / Diáblōbigec /

Opat / Swotworec / Prorok /

Pobožně vmjrá / za Swas

těho wyzdwořžen / y Měs

řřian Prařřřj.

Wlast S. Prokopa.

Wjeřřká Zem od Ejeř-
řcha Prwnjřho Knjzete
lětha 644. nalezená a
nazwaná, na dwjř s po-
čářku se dělita / od řabe toho dělenj.
Směna brala : Předěabřřká totižto a
Sa

Zacátek Katechizmu.

Čaké gšy ty Wjry ?

Gá gšem Katolický Křesťian.

Kdo gest Katolický Křesťian ?

Ten gest / kteryž pokřtěn gsa / do
cela wěej / a wznáwá to wšlecko /
což starodáwnj wšleobecnj Křj-
ská Církew wěej / a wznáwá / buď
to že to w Dšně swatém žřetodně
psáno gest / aneb není.

Po gacém znamení může poznán býti
Katolický Křesťian ?

Po tomto / že se žehná znamením
S Křje / též že se žřiti / a wšedluge
wšlelga / leho kacyřstwa / a bludůw /
kterejž Wćitelowe Katolické Církewe
ge. no wšně žamitagi / a porupugi.

Která se žehnáwá Katolický
Křesťian ?

Žehnáwá se swatým Křjzem / a
žšká nábožné takto:

We

10.681/T

We Gmėno Otce / y Syna / y
Ducha Swatého / Amen.

Kolik gest hlavnjch Stránek / a Kapitól
Křesťianskeho Wćenj / které geden každj
má / a powinen gest wědět ?

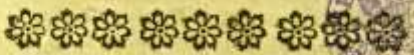
Pět: Prwnj / prawá Křesťian-
ská Wjra.

Druhá / Otce náš / spolu s při-
pogenjm swatým Angelštm Po-
zdrawenjm.

Třetj / Desátero Boží Pěklážanj.

Čřwrtá gšau Welebne Swato-
šti / neb Sacramenta.

Pátá / gest Křesťianská Spra-
wedlnost.

Kapitola I. o Wjre.

Která gest prwnj Katolického
Wćenj Stránka ?

Wjra. Těcho bez Wjry nelze se
šbiti Pánu BŃhu / Křesťianskř
žiwot wěšti / a špasej dogiti.

22

60

3b

Co pat gedenaždj Křesťian wěšti
má ?

Co milj Dšostolė we dwanacti
Článčjch Křesťianské Wjry žas
wěli.

Kterj gšau ti Článčj Wjry
Křesťianské ?

Neprwe:

Wěšim w BŃŽA Otce wšse-
mohačjho / Stwořitele
Něbe / y Žemě.

2. W BŃŽu Břjška Syna gebo
gedineho / Pána nášeho.

3. Genj se počal z Ducha Swatě-
ho / narodil se z Marye Dánnj.

4. Trpěl pod Pontškm Pilátem /
wklěžowan / umřel / y pohřben
gest.

5. Wškauřil do pekel / třetjden wškal
z mřtwjch.

6. Wškauřil na Nėbesa / sedj na
prawicy BŃŽA Otce wšsemo-
hačjho.

7. Od-

7. Odrud přigde šanditi žiwě / y
mřtwě,

8. Wěšim w Ducha Swatého.

9. Swatou Církew obecnu /
Swatřjch Ńbcowanj.

10. Ńdpušřenj hěřhůw.

11. Těla wšřěšeni.

12. A žiwot wěčný / Amen.

W čem žáležj šumma / aneb šmysl
těch hlavnjch dwanacti Článků ?

W tom / že Křesťianskř čłowěš
šedcem wěej / a všřj wznáwá /
že toliko gedinj Bůh gest w šwě
podštatě / a byřnosti / k tomu též
trogi w osobáh / totižto : Bůh
Otec / Stwořitel wšlech wěej / Bůh
Syn / Wškupitel hěřšněho šweta /
Bůh Duch Swatřj / Potěšřitel
wšlech wěejřjch Křesťianů / kterež
on w prawě Katolické Církewě
šwěćuge / a šřže narižene prošřed-
řj špajena činj.

23

Kapi-

3c

4a – titulní list: Swatá Cesta Z Prahy do Staré Boleslawě ... / Jan Tanner. -- Praha : Jezuitská tiskárna, 1692. https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000017771&local_base=KPS

Digitalizované faksimile vydání z roku 1679:

<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002400445&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>

Skripta str. 15

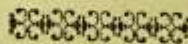

*Wacławus et S. Jasmilla. Vancij. Cyraus et Mediolani. Item
Ludmila et Praxipolera. Paulo. primo cultores. Veneris. Dei et
magis. nunc. Veteris. Boleslavie. a. miraculis. celeberr.*

Wesel se Královno Boleslawská! 1

Svatá Mária / gegjžo zázračný Obraz
w Staro-Boleslawském poli podivně
wyrorany od mnohá set let předivnými zá-
zraky se stvůj; prosím tebe strže tvé od věčno-
sti; abys Markau Boží byla; Wyvoleni; rač
mi wyprositi mých hříšů odpustěm; a aučin-
livau milost Boží; at nikdy žádného těžkého
hříchu se nedopustim; nýbrž w swátosti živo-
ta tebe nasledugi. Czebož k wyžádání; a k tvé
cti říkám: Zdrávas Mária.

S Wacławe; genž sy B. Pannu Mării w
gegim Staro-Boleslawském obrazu; pá-
wodem swatých Cthy a Strachoty a cwičením
swatě Lidmily Bábě tvé swatě ctí; a do Staré
Boleslawi po té cestě se na smrt dobrovolně
pro Wjru Křestianskau oddal; po které potom
S. Wogtěch; S. Prokop; pět swatých Bra-
trů Mučedlnků; y ginj swatj Czechowé; gabo
y Cysarowé; Aralowé; Anjata; Biskupowé /
y ginj nezčislnj pobožnj Křestiane putowali;
prosim tebe; wyžádej nám wraucnau lásku k
Blahoslawené Panně Mării; at gi wždycky
swatě milujeme a nábožně ctíme; na ze-
mi až do smrti; a w Nebi na
wěky. Amen.

4b

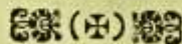

*Ludmila a S. Cyrilus et Methodus. Episcopi ad fidem Christianam
converso, etc. autem in Kiro sine alio; juxta melatim; idoli; iam fidei
inforti carat; magis; B. V. nunc; quia nunc Veteris Boleslavie; etc.*

Wesel se Královno Litická! 2

Svatá Boží Rodičko; gegjžo swatý obraz
Litický; pro mnohá; strže tvé přimluwy;
od Pána Boha lidem prořazaná dobrodinj
slavný učiněn gest; ponížně prosím tebe; str-
že tvé Neposkvrněné Početj; rač mne při-
giti do počtu těch; kteréž máš za syny; a které
milujeme; řjdiš; a opatruješ; we wšech ge-
gich potřebách a těžkostech; neboť k tobě; ga-
ložto k nejmilejší Matce; vřikám se; a w to-
bě swau naděgi skládám; nynj y w hodinu mé
smrti. Czebož k wyžádání; a k tvé ctí říkám;
Zdrávas Mária.

S Wacławe; gebož Bába Swatá Lidmí-
la; bywši od swatých Cthy a Strachoty
Biskupů na Křestianskau Wjru obrácená; z
modly zlaté Bohyně Krosny; a z giných swých
stříbrných a meděnných model dala sliti obraz
Blahoslawené Panny Mérie Boleslawské;
prosim tebe; zachoweg sedce a oči nasse před
oplzlými; dáblům milými nepřiydatými obra-
zy; a wyproš nám tu milost od Boha; at v se-
bě; y v giných; podle své možnosti; ruffje
me wšelikau bezbožnost; a gi
obracujeme w pobo-
žnost Amen.

4c

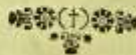

Wesel se Královno Budečovská! 5

Milko Božské Milosti / předobrá Panno
Márya / kteráž těm / genž tebe w twém
převzáctném Budečovském Obrazu nábožně
ctějí / a tebe polorně za přimluvu žádají / roz-
ličné milosti a dobrodiní Boží / giž od dáwna
wyprosywas : seřší pomženosti tebe prosím /
šrže wšecky twé ctnosti / gimíž sy se w swém
mladém věku Pánu Bohu zálibila / rač také
mně tu milost wprositi / ať má duše také tě-
mi ctnostmi gest ozdobená / aby se Pánu Bo-
hu líbila. Čehož k wyžádání a k twé cti ří-
kám : Zdrávas Márya.

S Wáclawe / genž hned od mladosti své
Welebnau Oltárnj Swátost wraucně
sy ctíl a milowal / a proto sy Dněžim / swátou
Mši slaužycem / nábožně přisluhowával : ano
y z těch peněz / které sy tehdaž pacholátko w
šrownosti měl / na wěcy ke Mši swaté potře-
bné náklad sy činwal / wpros nám tu milost
od Boha / ať podle twého příkladu / wždy slu-
šnuu / pobožnuu wctiwost při Mši swaté pro-
lazugeme / a horliwě milugeme / nábožně ctí-
me / a náležitě k spasení duše své pří-
jíme Welebnau Oltárnj Swá-
tost. Amen.

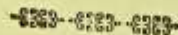
4f

Wesel se Královno Chlumecská! 6

Milko Nečistotnějšj Márya / gegjžo
swatý Obraz / kterýž se ctí na Chlumku /
od tohož Malýře / který byl Obraz Passowský
malowal / namalowan / a mnohými milostmi
od Pána Boha / pro twé / neyswětějšj Marko /
zásluhy oslawen gest / ponžiené prosím tebe
šrže ten swatý šturek / kterýž se stal / ldyž sy od
swých swatých Rodičů Pánu Bohu w Chrás-
ně obětowána byla / tdež sy potom Angelský
žiwot wedla ; rač mi tu milost wprositi / ať
podle twého příkladu dobrý a příkladný žiwot
wedu na tomto swěte / a potomto žiwore ať se
k tobě dostanu do Nebeské Sláwy. Čehož
k wyžádání / a k twé cti říkám : Zdrávas Má-
rya.

S Wáclawe / šrže twau srdečnuu bolešť /
kterauž sy měl / ldyž Drabomira twá bez-
božná Matka wetřewši se po smrti Wratisla-
wa Otce twého do spravowání Českého Dnje
žerstwj / weliké protiwensstwí proti Křesťan-
ům wzbudila / a wšeclo Křesťianské Třabo-
ženstwí z České země wykořeniti / a modlá-
stwí zase wštipiti vsłowala ; prosím tebe
rozpomeň se na své plemě / nedež zabynauti /
a chraň nás wšecly wěrné Křesťany w Českém
Králowstwí / ať na nás žádné přílišné
protiwensstwí nepřichází.
Amen.

4g

Wladislaw II. Přemyslův v Praze, když přijal království české. V roce 1253. V roce 1253. V roce 1253.

Wesel se Králowno Chomútowská! 7

Matko Nejčistější / a Nejświętější Panno
 Marya / gegjito drabý Obraz / ten kterýž
 se uynj w Chomútowě ctj / z Luteránských kra-
 gin / kdež w potupě byl / do Chomútwowa ssta-
 stně přenesen / a pro twau hodnost / od Pána
 Boha rozličná dobrodinj tém / kterýž před njm
 tebe za pomoc žádaj / prokazujcýho / osla-
 wen gest : prosím tebe / skrze to zalíbenj / kte-
 ré Pán Báh z tebe měl / když sy z lásky k němu
 slib Panenské čistoty učinila / wypros mi tu
 milost od Boha / ať podle swého stawu mohu
 zachowati čistotu / gať na dušš / tak na těle.
 Czebož k wyžádánj a k twé cti říkám : Zdrawas
 Marya.

S Wáclawe / genžs přičiněním B. Podie-
 wina twého wěrného Dwočenina od Čes-
 kého Panstwa za Anjze a Wyvodu Českého
 Anjjetstwj wywolen byl : twá pať bezbožná
 Marka z panowánj složena gest : pomocy my
 twé žádame neb ty gšy Dědic České země / smi-
 lůg se nad námi / vřěša smutné / zajeti wšše zlé /
 a wyžadey nám tu milost od Boha / ať tebe w
 twých ctnostech na swěte nasledugeme /
 a w Nebeském Králowstwjs tebau
 wěčné kralugeme.

Amen.

B

✠ (+) ✠

COSMO-GRAPHIA
ELEMENTARIS,
PROPOSITIONIBUS PHYSICO-
MATHEMATICIS
PROPOSITA,
QUAM
FAVENTIBUS AUSPICIJS
AUGUSTISSIMI
&
JNVICTISSIMI
ROMANORUM IMPERATORIS
LEOPOLDI,
GERMANIAE, UNGAR: & BOHEM: &c.
REGIS
FELICISSIMI,
In Alma, Cæsarea, Regiaq; Universitate Pragensi
CAROLO-FERDINANDEA
publicè defendendas suscepit
PRÆNOBILIS ac DOCTISSIMUS
D. BALTHASAR TOBIAS TÜRCHNER à Müllenau,
AA. LL. & Philosophiæ Magister,
PRÆSIDE
REVERENDO ac DOCTISSIMO PATRE
P. CASPARO KNITL Soc: JESU AA. LL. & Phil:
DOCTORE & Mathematicum PROFESSORE
ORDINARIO.
ANNO M.DC. LXXIII. Mensē Die Horis
meridiem consuetis.

PRAGÆ,

5a – titulní list univerzitní teze: COSMO-GRAPHIA ELEMENTARIS, PROPOSITIONIBUS PHYSICO-MATHEMATICIS PROPOSITA, QUAM FAVENTIBUS AUSPICIJS AUGUSTISSIMI & JNVICTISSIMI ROMANORUM IMPERATORIS LEOPOLDI, GERMANIAE, UNGAR[IAE] & BOHEM[IAE] &c. REGIS FELICISSIMI, In Alma, Caesarea, Regia[ue] Universitate Pragensi CAROLO-FERDINANDEA publice

defendendas suscipit / PRAENOBILIS ac DOCTISSIMUS D. BALTHASAR TOBIAS TURCHNER á Müllenau, AA. LL. & Philosophiae Magister. PRAESIDE REVERENDO ac DOCTISSIMO PATRE P. CASPARO KNITL Soc: JESU AA. LL. & phil: DOCTORE & Mathematicum PROFESSORE ORDINARIO. ANNO M.DC. LXXIII. Mense Die Horis meridiem consvetis. -- PRAGAE : Typis Universitatis CAROLO-FERDINANDAE, in Collegio Soc: JESU, ad S. Clementem, 1673.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000181771&local_base=STT

Digitalizované faksimile exempláře z NK ČR s kompletním impressem (porovnejte provenienční znaky na titulních listech):

<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1003612242&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

Skripta str. 10 a 13-17

5b

PRODROMUS ASTRONOMICUS.

COSMOGRAPHIÆ Elementaris initia ita sunt cum Astronomia principijs connexa, ut nec hæc sine illis, nec illa sine his commodè percipi possint. Prælibemus ergo paucula, saltè ex Sphæra doctrina & Cursu Solari, quæ necessario sunt præcognoscenda.

PROPOSITIO I. GLOBI PARTES.

CENTRUM Sphære Mundi est punctum in medio Universi, è quo omnes rectæ per imaginationem ad convexam Cœli sideri superficiem ductæ, sunt inter se æquales.

DIAMETRI sunt rectæ imaginariæ, quæ per centrum Sphære transeunt, & utrimq; ad ultimam Cœli superficiem desinunt.

AXIS MUNDI, est illa Mundi diameter, circa quam Cœlum ipsum moveri concipitur, & sidera revera moventur.

POLI MUNDI, sunt duo extrema Axis Mundi. Polus Septentrionem versùs dicitur *Arcticus* à τὸ ἄρκτος, ab ursa. Polus Meridiem versùs dicitur *Antarcticus*, hoc est, arctico oppositus.

PROPOSITIO II. CIRCULI SPHÆRÆ IN GENERE.

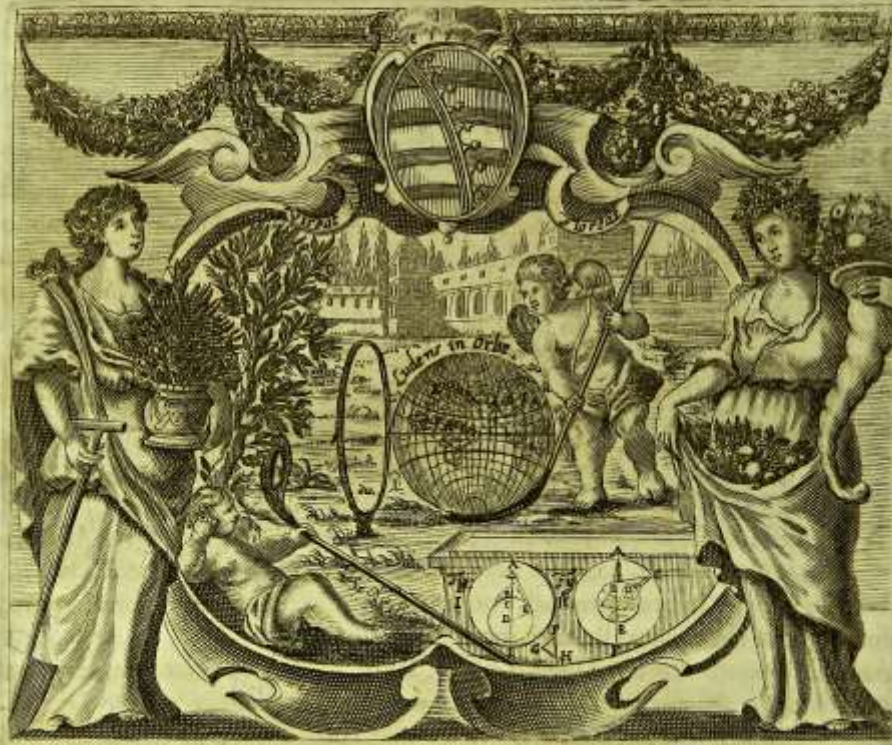
Circuli *Maximi* sunt, qui dividunt Sphæram Mundi in duas æquales partes, & cum ipsa idem Centrum habent. *Non maximi*, qui dissecant illam in partes inæquales, & diversum à centro Mundi centrum habent.

A

PRIMA

GEOGRAPHIA.

GEOGRAPHIA *Græcè*, Terræ descriptio *Latinè*. Duplex est: Generalis & Particularis. Illa terram considerat in genere non habitâ particularium Regionum ratione. Ista in particulari, & est vel Chorographia, quæ Regionem aliquam saltè mediocriter magnam describit. Vel Topographia, quæ parvum aliquem terræ locum representat.

PARSI GEOTACTICA.

Hæc docet constitutionem Sphæræ, quam Tellurem dicimus.

PROPOSITIO I. DE FIGURA TERRÆ.

Columnam censuit Anaximander; Tympanum bellicum, Leucippus; Conum, Cleanthes; Scaphium, Heraclitus; Discum cavum, Democritus; Mensam planam, Anaximenes. Priori sæculo Franciscus Patricius non ignobilis Philosophus tueri mordicus est conatus planam esse. Quid Nos? dicimus, quod Phænomena, tum cælestia à sideribus, tum terrestria à navigationibus:

Est Sphærica. Non probamus argumentum à priori ab omnibus penè Geographis desumptum ab aqua, vel Aristotelis *l. 2. de Cælo.* vel Archimedis *l. 1. de ijs, quæ vehuntur in aqua.* Aristoteles paralogizare videtur: Supponit enim aliquod centrum, & respectu illius Centri debere sumi declivitatem. Archimedem non arguimus: quia citato loco rotunditatem terræ non probat, sed supponit.

B

PRO-

HYDROGRAPHA.

HÆc continet aquarum descriptionem, fluxus & refluxus rationem, deniq; nauticam Artem in plurimas partes divisam.

PARS I. HYDRO-BRASMOLOGIA.

In hac describemus aquas, & explicabimus rationem Æstius, fontium, fluminum.

PROPOSITIO I. DE OCEANI PARTITIONE.

Oceanus secundum superficiem non interrumpitur per interpositas terras, sed universam terram ambit, hinc inde in sinus & freta intercifus. Dat hoc experientia à circumnavigatione Telluris, quam tentarunt primò Hispani duce Magellane, primo freti inventore. deinde Angli bis, nimirum Draco & Candifchius; tandem Belgæ quinquies. Dubitabant aliqui, annon Terra Australis & America conjungeretur? dubium solvit Magellanes, quando A. 1500. invenit fretum inter Americam & Terram Australem. Similis scrupulus erat de Africa: at hunc sustulit Vafius Gamma, quo duce primò A. 1597. Africa est circumnavigata, invento ejus ultimo Austrum versùs termino, Bonæ Spei Promontorio.

Oceanorum particularium divisio dependet à nostra fitione magis, quàm à natura. plerumq; denominantur à plagis, quas allambunt. Nos in 4. partes Oceanum divi-

AEROGRAPHIA.

Habet duas Partes: ATMOSPHERICAM, ANEMICAM. Prima agit de Atmosphæra; altera de Ventis.

PARS I. ATMOSPHERICA.

Ατμοσφαιρα Græcè, *Halituum Globus* Latine. Sonat enim Græcis *ατμης halitum*, *σφαιρα* globum.

PROPOSITIO I. DE MOTU ATMOSPHERÆ.

- I. *Sursum*. *νεὸς τὰς ὀψὺς*, ut loquuntur Geometræ.
- II. *Motus diurnus*. Hoc motu aliquatenus circumvolvitur sub Zona præsertim Torrida. Sed hoc melius de Vento Generali infrà.
- III. *Motus per rarefactionem & condensationem*, ut loquuntur Physici. Patet experientia Thermometri. Hinc altitudo Atmosphære inconstans est: plerumq; in meridie maxima, mediâ nocte minima, manè & vesperi medioxima.

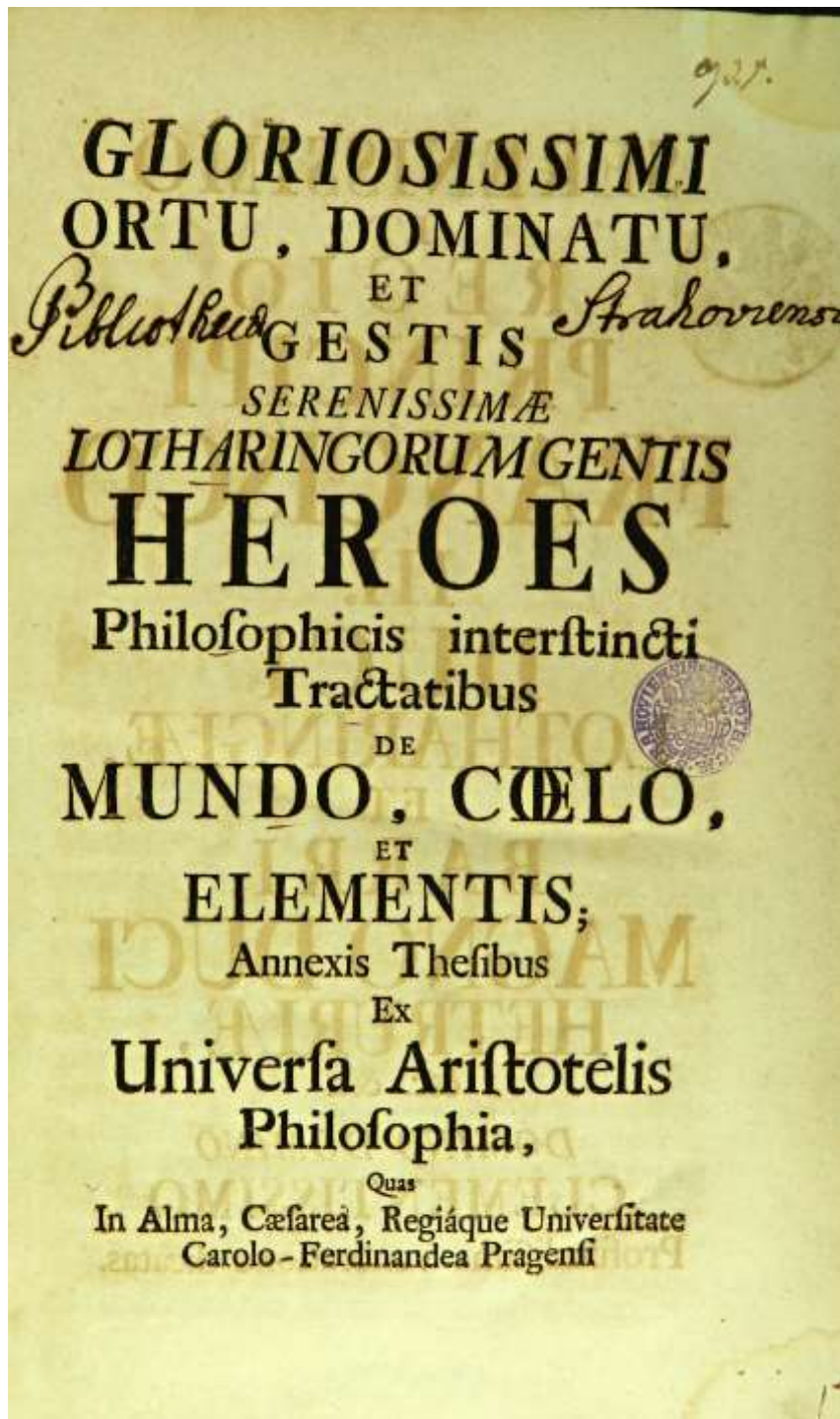
EXPERIMENTUM. *Aer serenus potest ita rarefieri, ut spatium septuagies majus occupet, quàm antè: patet in Æolo-pila calefacta & frige facta. Contrà. ita potest condensari, ut tantum sexagesimam partem prioris spatij occupet: patet in sclopeto pneumatico.*

H 2

PRO-

6a – frontispis univerzité teze vážící se k titulní straně níže

6b – titul univerzitní teze roztažen na tři strany ! : Gloriosissimi ortu, dominatu et gestis serenissimae Lotharingorum gentis heroes philosophicis interstincti tractatibus de mundo, coelo et elementis : annexis thesibus ex universa Aristotelis philosophia, quas in alma, caesarea, regiaque universitate Carolo-Ferdinandea Pragensi. Serenissimo et regio principi Francisco III. duci Lotharingiae, et Barri, magno duci Hetruriae, &c. &c. domino domino clementissimo profundissima veneratione dicatas ... / praeside ... P. Joanne Bleiweis ... in Magna Aula Carolina publice propugnavit ... D. Casimirus Ferdinandus S. R. I. Comes de Bubna & Littitz .... -- [Prag] : typis Universitatis Carolo-Ferdinandae in Collegio Soc. Jesu, 1738.
https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000012144&local_base=STT

Digitalizované faksimile exempláře z NK ČR:

<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040606&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>

SERENISSIMO
ET
REGIO
PRINCIPI
FRANCISCO
III.
DUCI
LOTHARINGIÆ,
ET
BARRI,
MAGNO DUCI
HETRURIÆ,
&c. &c.

DOMINO DOMINO
CLEMENTISSIMO
Profundissima veneratione dicatas.

15904/T

SUB RECTORATU

Admodum Reverendi, ac Eximii Patris,

**P. JOANNIS
HEILMAN**

è SOCIETATE JESU

SS. Theologiæ Doctoris, Cæsareo-Aca-
demici Collegii Ejusdem Societatis Jesu ad
S. Clementem Vetro-Pragæ, nec non An-
tiquissimæ, ac Celeberrimæ Universitatis
Carolo-Ferdinandæ Pragensis p. t.

RECTORIS MAGNIFICI,

PRÆSIDE

Reverendo, ac Doctissimo Patre

**P. JOANNE
BLEIWEIS**

è SOCIETATE JESU

AA. LL. & Philosophiæ Doctore, Ejusdemque in Eadem
Universitate Carolo-Ferdinanda Pragensi Professore

Regio, Publico, ac Ordinario,

In Magna Aula Carolina

Publicè propugnavit

Illustriſſimus, ac Doctiſſimus Dominus

D. CASIMIRUS FERDINANDUS

S. R. I. Comes de Bubna & Littitz,

AA. LL. & Philosophiæ Magister Primus.

Mense Die Annò M. D. CC. XXXVIII.

Typis Universitatis Carolo-Ferdinandæ in Collegio Soc. Jesu, ad S. Clementem.

DISSERTATIO I.

De Origine Serenissimæ Gentis variæ Scriptorum Opiniones.

§. I.

N. 1.

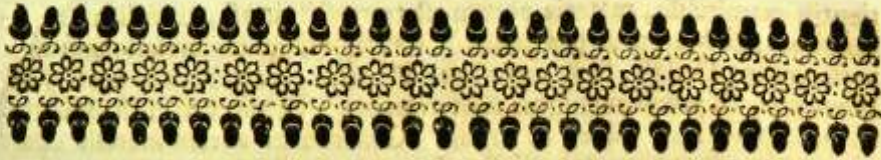
Uanquam concors tam antiquorum, quam recentiorum Genealogorum sit Sensus: Serenissimam Heroum Lotharingorum Gentem Nobilissimos Originis suæ Natales ad Francos, & Alamannos protendere; dividit tamen illos dispar Inclytæ huic Domui primævam designandi Stirpem ratio, cum alius præ alio diversis innixus argumentis, imò & conjecturis probabiliùs sibi visus sit commentari. Altissimè ex omnibus ortum Ejus auspiciatissimum repetere conatur Bucellini, (a) Gregorii Turonensis scripturæ autoritate, qui in sua Germaniæ notitia Serenissimam hanc Profapiam pari origine cum Merovingis, Carolingis, Agiolphingis, & Gvelphis, Principibus Francorum, Alamannorumque familiis defluere disertè asseverat. Extendit porrò Illam hic Author per Albericum, & Clodium Crinitum ad Dagobertum. Ab Hoc verò per Sunnonem Weliphum, Ricimerem, & Francum (qui genti nomen dederat) usque ad Antenorem, Trojanorum Regum progeniem, imperturbata se exporrigere Serie confusus arguit; imò mirari se ait: qua ratione deinceps in re tam manifesta quis ambigere possit, sive is ex historiæ Secretis memoriâ repetat à Francis Germanis, primùm in Geldria archè habitantibus, imperii ditionem in vicinas prius provincias, ac demum regna remotiora de anno in annum fuisse promotam; sive veterum tabulas, Principumque archiva, & diplomata studiosius aliquantum evolvat. Adfert ea propter in firmiorem asserti sui fidem quodpiam Clodulphi omnium Lotharingiæ Ducum (ut ille quidem arbitratur) Archiparentis diploma, quod mille ante annos Renoldo Abbati, ac fratribus monasterii S. Dionysii in Metheloch ad Sarram amnem siti concesserat, cujus exordium sic habet: *in Nomine Domini Amen. Mortalium facta, nè simul cum memoria hominum labili labantur, scripturæ solent apicibus perennari. Nos igitur Clodulphus Dux Austriæ Mosellanicæ, Arnulphi Ducis filius, filii Arnoldi ex antiqua, & nobili Francorum, Trojanorumque Stirpe natus &c.* concludit ex hoc monumento subin Bucellini, tantorum Principum auctoritati omnino magis esse deferendum, quam nobismet ipsis opinantibus.

N. 2. Verùm displicet Beato Rhenano (b) atque recentioribus hæc sententia, vanis fortè insistere visa conjecturis, præsertim ea ex parte: quæ Francum, & Antenorem, Principum inter Germanos Familiarum respicit Majores. Et quanquam cum Trithemio (c) circa Sæculum decimum quintum sub Maximiliani primi Imperatoris tempora, a lii quoque Authores eam

A 2

sectari

(a) Bucellini in germaniæ notitia pag. 18. & 19. Grego. Turon. in hist. Franc. (b) Lib. 1. rer. german. pag. 29. item de Rho. pag. 1. (c) Jacob. Manlius Jac. Stasius. Hierony. Gebviller. Ladisla. Sauthenius citati apud Gerard. de Rho pagin. 2.

THESES

Ex universa Aristotelis Philosophia.

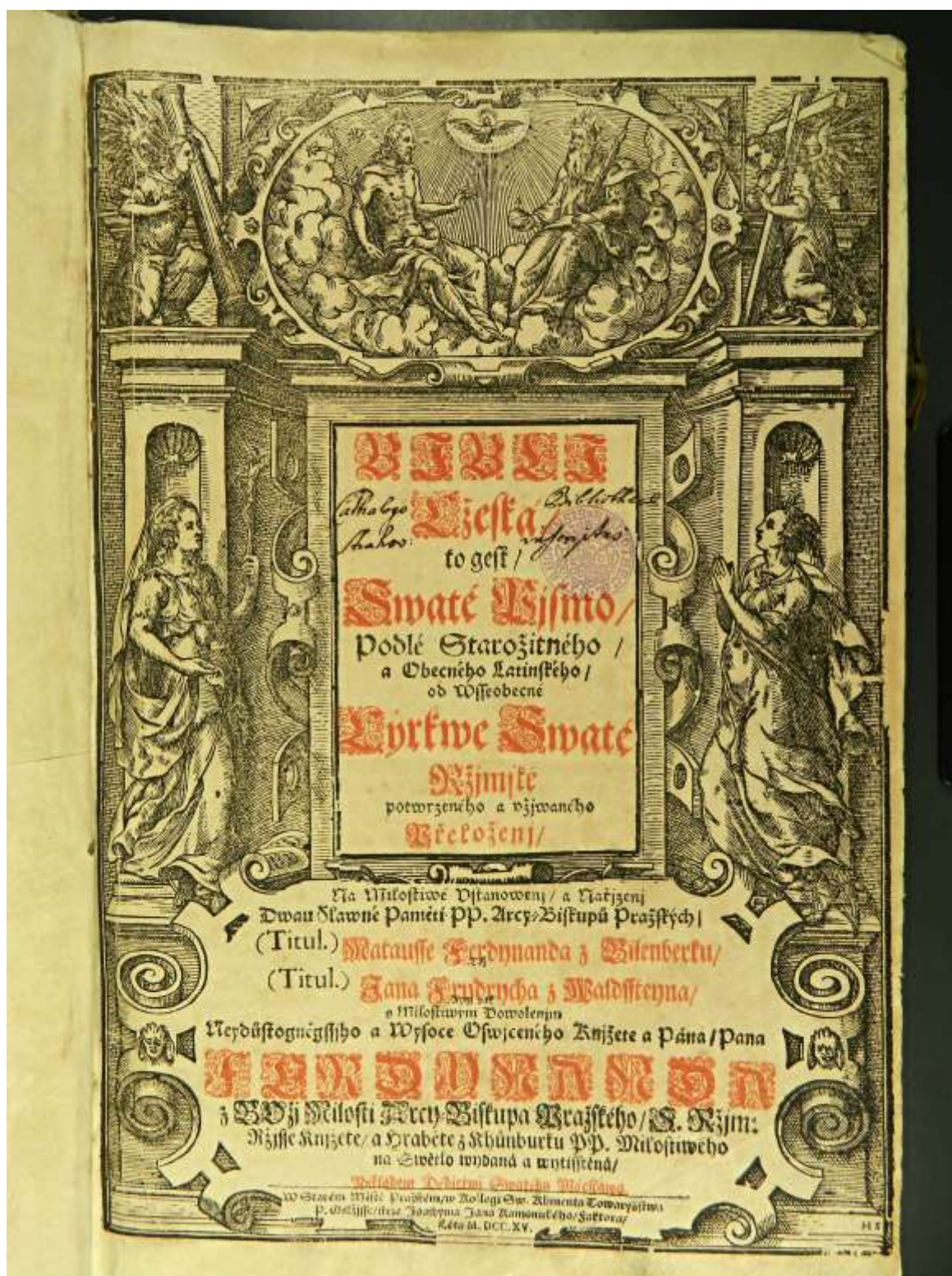
- I. *Logica est facultas speculativa, & practica.*
- II. *Est necessaria simpliciter ad alias scientias.*
- III. *In quarum actus habitualis utens influit effective.*
- IV. *Universale manet in actuali predicatione.*
- V. *Potest actus de vero transire in falsum.*
- VI. *Scientia & opinio possunt simul componi in intellectu de eodem objecto materiali.*
- VII. *Principia corporis naturalis in facto esse sunt duo: materia, & forma.*
- VIII. *In fieri verò tria: materia, forma, & privatio.*
- IX. *Materia prima habet proprium actum entitativum.*
- X. *Non potest naturaliter existere sine omni forma substantiali.*
- XI. *Potest tamen divinitus.*
- XII. *Formas substantiales non recipit per potentiam realiter distinctam.*
- XIII. *Appetit omnes formas substantiales aequaliter.*
- XIV. *Sola forma non est tota quidditas compositi.*
- XV. *Non datur forma corporeitatis Scotistica.*
- XVI. *Repugnant formæ substantiales partiales.*
- XVII. *Plures formæ disparatæ non possunt naturaliter simul informare eandem materiam.*
- XVIII. *Possunt tamen divinitus.*
- XIX. *Unio distinguitur realiter ab extremis.*
- XX. *Uti & ab actione educitiva.*
- XXI. *In composito physico datur duplex partialis unio.*
- XXII. *Totum non distinguitur realiter à partibus simul sumptis.*
- XXIII. *Probabilius nec absolute est possibilis reproductio sui ipsius.*
- XXIV. *Non possunt plures causæ totales efficientes influere in eundem effectum naturaliter.*
- XXV. *Possunt tamen Divinitus.*
- XXVI. *Virtus causativa finis est sola bonitas.*
- XXVII. *Actio recipitur in passio.*
- XXVIII. *Repugnat infinitum categorematicum creatum.*
- XXIX. *Uti & creatura omnium possibilium perfectissima.*
- XXX. *Ubicatio est entitas modalis.*
- XXXI. *Possibilis est divinitus replicatio ejusdem corporis circumscriptiva.*
- XXXII.

- XXXII. *Uti & penetratio plurium corporum.*
 XXXIII. *Duratio est modus.*
 XXXIV. *In continuo omnes partes sunt actu distinctæ.*
 XXXV. *Demonstrabilis est primus Motor incausatus.*
 XXXVI. *Etiâ permissio Atheis processu in infinitum.*
 XXXVII. *Mundus non fuit, nec esse potuit ab æterno.*
 XXXVIII. *Accidentia non sunt causa adæquata substantiæ.*
 XXXIX. *Substantia cum accidentibus producit alteram substantiam.*
 XL. *Anima est actus corporis organici potentiæ vitam habentis.*
 XLI. *Potentie animæ distinguuntur realiter ab anima.*
 XLII. *Anima rationalis est ex natura sua immortalis.*
 XLIII. *Distinctio realis consistit in prædicato positivo exclusivo.*
 XLIV. *Dantur præcisiones objectivæ.*
 XLV. *Ens ut sic non potest perfectè præscindi à suis differentiis, nec differentiæ ab ente.*
 XLVI. *Ens est genus analogum.*
 XLVII. *Terminus non est pars relationis.*
 XLVIII. *Essentia creata extra causas posita non distinguitur ab existentia.*
 XLIX. *DEUS immediatè, & indispensabiliter concurrat ad omnes effectus causarum secundarum.*
 L. *DEUS dicit relationem transcendentalem ad creaturas possibles.*

F I N I S.

7a – titulní strana: [Bible svatováclavská. 1. vydání. V Praze 1677-1715.] .... -- Praha : Jezuitská tiskárna : faktor Jáchym Jan Kamenický, 1677-1715
https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000010849&local_base=KPS

Digitalizované faksimile exempláře z NK ČR:
<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040645&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>

Přepis
Neydůstogněgššmu a Wysoce
 Ošwyceněmu Knížeti

Pánu/Pánu

JAN MATAVŠ FERDYNAND

z Boží Milosti/a Stolice Apostolské

Arce-Biskupu Pražskému/

Swatě Římské Říše Knížeti/a Graběti z Biln-
 burku/Gebo Chf. a Král. Mil. Skut. Tegné Radě/Pánu
 na Mladý Wošicy/Semberku/Měšicy/a Šebětowě zc. Stolice Swatě Apo-
 stolské Římské Rozeněmu Legátu/a w Králowstwj Českém Prymasu/tež Král:
 Univerz: Carolo-Ferdinandex Praž: stálemu a wstawicněmu Kancljři.

Pánu a Pánu neymilostiwěgššmu.

Neydůstogněgšš a Wysoce Ošwycený Kníže/a
 z Boží Milosti Pražský Arce-Biskup Pán
 Jan Matavš Ferdynand z Bilenberku/a
 Jan Frydrych z Waldsteyna / dvě sta-
 wné Daměti tohoto wzněšeného Králowstwj
 Českého někdy na ošwycený Cirkwe Swatě
 Swjcen postawená a wzdwižená neygasněg-
 šš Swětla/a z Boží Milosti/tež w od Apostol-

a

ské

První Kniha Mojžíšowa
čteráz Křechy slowe Genesis.

Měti Knéh Mojžíšowých / kteréž gsau Kronyka a Zystorye / aneb wyspánj tobo / což se skalo při počátku swěta a dále až do smrti Jozeffowy / tato Kniba gest prwnj / a židowsky proto slowe Beresith, to gest : Na počátku proto že se začíná od tobo slowa. Majjí zagisté židé o byčeg od tobo slowa / kteréž gest prwnj položeno w knize / knihu nazwati.

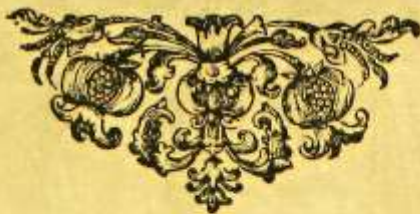
W této Knize wypsuge Mojžíš předně stwoření Swěta / a wzkáště člowěta / genž gest Pán a Zprávce Swěta. A pro tu příčinu slowe Genesis, to gest / Narozenj / je před oči stawj / počátek Swěta / kterýž gest galés Narozenj Swěta. Potom wypsuge pád prwnjch nassich Rodičů / Adama a Ewy : item rozpřozenj lidského pokolenj / y gegich zlosti / a galá pokuta Božj na ně přišla / totiž Potopa.

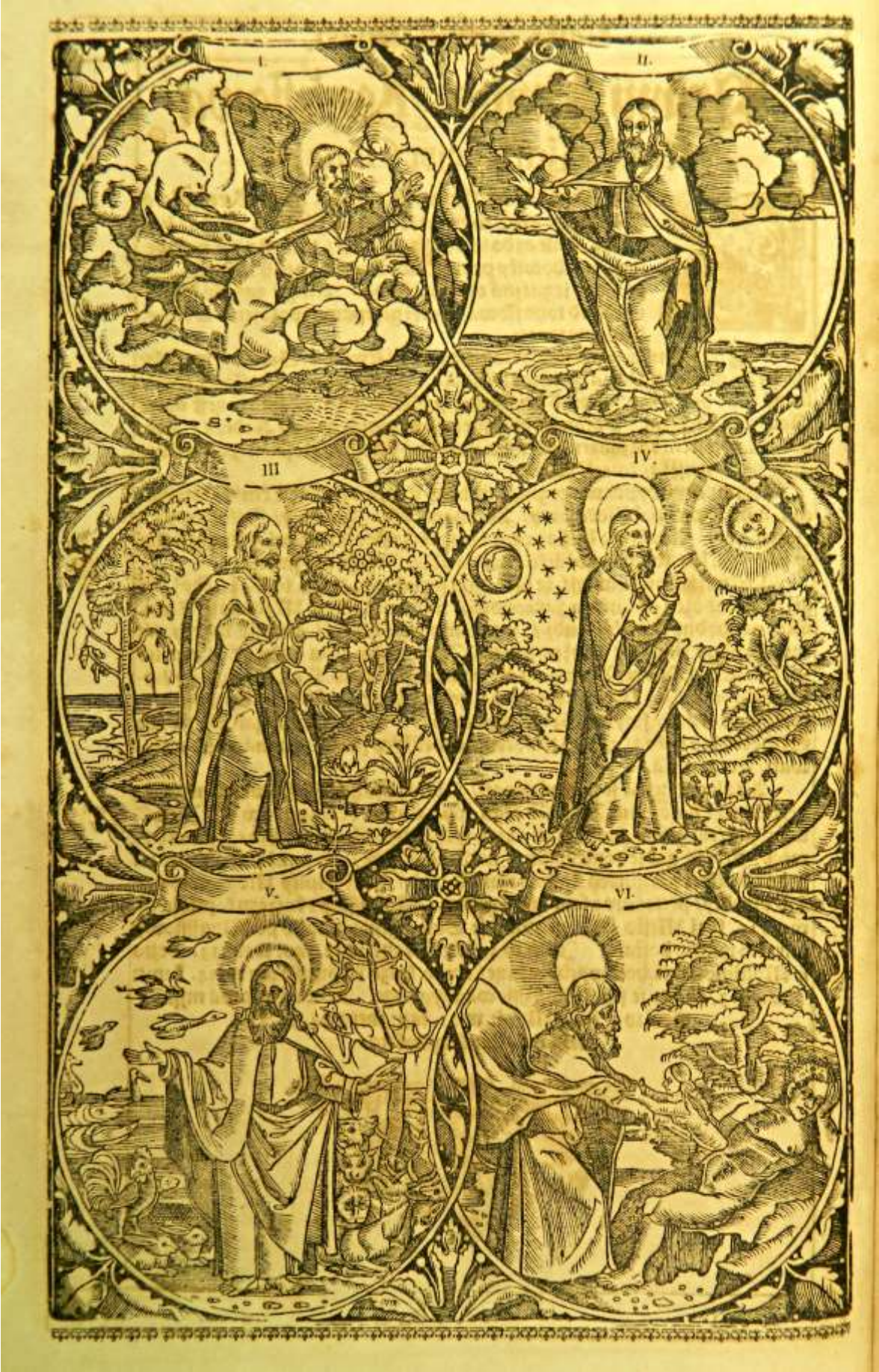
Naposledy wprawuge znamenitéjši skutky a hrdinské činy / Patriarchů / gmenowité pač Tiočmowy / Abrahamowy / Izálowy / Jácobowy / a Jozeffowy. A tak tato kniba zawjrá w sobě Zystoryi těch věcy / kteréž se staly za 2399. let / totiž od počátku Swěta až do Jozeffowy smrti.

Vštekj se domnjwajj / že Mojžíš sepsal tuto knihu tehdaž / když byl gij wyswobozen od hněwu Jaraonowa / a zdržowal se w Madjanské Zemi. Gijnj pak hodnowěrnějši saudj / je netoliko tuto knihu / ale také wšech pět knéh složil na pausti / když po wygiti Izraelského lidu z Egipta / ten lid galožto geho Wúdec / Věitel / a Zákonďárce zprawowal / a z Synagogy / aneb Shromážděnj Izraelského lidu / gednu Obec / a Cyrkw Božj wstano-wil / a gi tímto swými Spisy wycowal / galby Boha galožto swěho Stwořitele a Pána / z geho stwoření / a welikých skutků / poznáwati / milo-wati / a ctjti měla.

Několi pak nemá se pochybowati / že Mojžíš gest Spisowatelem těchto pětí Knéh / galož sám Břystus Pán toho o něm dokazuje / v S^o Jana² : 2. Jan. 5. 46. 47. wšak potřebj gest to znamenati / že w tých pětí knihách nacházegj se některé věcy / kteréž / gal se domejššime / ne od Mojžíše / ale a nebo od Jozue / a nebo od některých giných Bohabogných osob / genž Spisy Mojžíšowý w čad wwedly / přiloženy gsau. galo gest w 1. Mojžíšowý knize w kapitole 14. werš 15. kdež Město Laís nazývá se Dan / gesto dlaho po Mojžíšowý smrti to gmeno dostalo. Item w 4. knize Mojží : w 12. kap : werš 13. sdežto se Mojžíšowa tichost wychwaluge / a w 5. knize Mojžíšowý w 34. kapit : werš 13. sdežto se smrt Mojžíšowa wypsuge. Rowně takowá mišta gsau w 4. knize Mojží : w 21. kap : werš 14. 15. 27.

Wá ta kniba Zapitol 50.

Kapitola I. První Knihy Mojžišovy.

I. Na počátku světa Bůh živý stvořitel všech věcí prvního dne stvořil Nebe y Zemi / y Světlo. 1. 2. Druhého dne Oblohu v prostřed vod. 6. III. Třetího dne shromáždil vody v jedno místo / od nichž oddělil zemi / a stvořil byliny a stromy. 9. IV. Čtvrtého dne stvořil Slunce / Měsíc / a Hvězdy. 14. V. Pátého dne Ryby / a Ptactvo. 20. VI. Šestého dne Zvířata / Dobytek / Seměplaz y člověka / gegj také ustanovil Zprávcem všech živých zvířatých. 24.

21

A Počátku stvořil Bůh Nebe / a Zemi. 2. Země pak byla nenesaučy vžitku a prázdna / a tmy byly nad twář propasti : a Duch Boží vznášel se nad vodami. 3. A řekl Bůh : Buď světlo. A učiněno gest světlo. 4. A viděl Bůh světlo žeby bylo dobré : A oddělil světlo od temnosti. 5. A nazval světlo Dnem / a tmy Nocí : A stal se večer a gitro / den geden.

Stvořeno Nebe y země / světlo.
a Gal. 3. 6.
Item 13. 6.
Ecl. 1. 5.
Jan. 1. 3.
Ecl. 1. 5.
a 17. 24.
nad propastí.

II. 6. Řekl také Bůh : ^b Buď obloha v prostřed vod : a odděl vody od vod. 7. A učinil Bůh oblohu / a oddělil vody kteréž byly pod oblohou / od těch kteréž byly nad oblohou. A stalo se tak. 8. A nazval Bůh oblohu / Nebem : y stal se večer a gitro / den druhý.

Obloha.
b Gal. 1. 2.
Item 10. 2.
Item 17. 1.

22

III. 9. Řekl pak Bůh : ^c Shromážděte se vody / kteréž pod nebem gsau / v místo jedno : a vkaž se sucho. A stalo se tak. 10. A nazval Bůh (místo) suché / Zemj / a shromáždění vod nazval Mořem. A viděl Bůh žeby bylo dobré. 11. A řekl : Zplod země bylinu zelenau a včínjcy sýmě / a dřewo plodné nesaucy owoce podle pokolenj swěho / ^e gehožby sýmě w něm samém bylo na zemi. A stalo se tak. 12. A vydala země bylinu zelenau / a činjcy sýmě podle pokolenj swěho / a dřewo přinášegjcy owoce / a magjcy gednokažde sýmě podle twářnosti swé. A viděl Bůh / žeby bylo dobré. 13. A stal se večer a gitro / den třetí.

místo suché /
e Job 1. 7.
Gal. 1. 2.
Item 13. 6.
Pill. 4. 29.
země suchá. Moře / Byliny / Stromy.
w něm bylo geho sýmě
wlastnj powahy

IV. 14. Řekl pak Bůh : ^d Buďte světla na obloze nebeské / a ať děl j den a noc / a ať gsau na znamenj a , na časy / y dni y léta : 15. aby swjtila na obloze nebeské / a oswěcowała zemi. A stalo se tak. 16. A učinil Bůh dvě světla weliká : světlo wětšj / aby panowało nade dnem : a světlo menšj / aby panowało nad nocí : a hvězdy. 17. A postavil ge na obloze nebeské / aby swjtily nad zemj / 18. a panowały nade dnem a nocí / a dělily světlo a tmy. A viděl Bůh žeby bylo dobré. 19. A stal se večer a gitro / den čtvrtý.

d Gal. 1. 4.
Item 10. 19.
Item 17. 7.
e rozmnolenj časů / y dnů y let.
e Hebr. 1. 19.
Item 1. 16.
Gal. 1. 16.
Slunce / Měsíc / Hvězdy.

23

V. 20. Řekl také Bůh : Wydeyte vody ^f plaz dusse žiwé / a ptactwo nad zemj pod oblohou nebeskau. 21. A stvořil Bůh

f bmys.
Gal. 1. 20. 21.

W den 1.
Ryby a
Ptactwo.

W den 6.
howada/
sempta:
19/ zwjřa:
ta.

weltryby weliké / a wsselikau dussi žiwau a heybagjcy se / kterauž wyda-
ly wody w twárnostech gegich / a wsseliké ptactwo podle pokolenj ge-
ho. A wydel Bůh žeby bylo dobre. 22. A požehnal gim / řka :
Kosřteř / a množte se / a naplňte wody mořské : a ptactwo ať se rozmno-
žuge na zemi. 23. A stal se wečer a gitro / den pátý.

V. 24. Řekl také Bůh : Wydey země dussi žiwau w pokolenj
gegim / howada / a zeměplazy / y zwjřata zeměská podle twárnosti
gegich. A stalo se tak. 25. A učinil Bůh zwjřata zeměská podle
twárnosti gegich / y howada y wsseliký zeměplaz w pokolenj geho.
A widěl Bůh žeby bylo dobre / 26. a řka :^a Učinme ělowěka ě obra-

a ě obrazu
swěmu
řlowěka.
g Nij 7. 1.
g Nij 2. 4.
g Nij 4. 10.
1. Nij 11. 6.
1. Nij 12. 10.
Jul 2. 9.
gegij y pã-
nem uci-
nã.
h Gal. 8. 7.
g Nij 2. 2.
g Nij 17. 7.
1. Nij 16. 4.
1. Nij 10. 8.
h Nij 1. 17.
1. Nij 2. 1.
1. Nij 17. 11.
1. Nij 2. 1.
m. Nij 10. 14.
1. Nij 14. 4.
1. Nij 17. 1.

zu a podobenstwj nassemu : ^a a ať panuge nad rybami mořskými / a
nad ptactwem nebeským / y nad zwjřaty / y nadewšři zemj / y nad
wsselikým zeměplazem kterýž se heyba na zemi. 27. A stwořil Bůh
ělowěka ě obrazu swěmu : ě obrazu Božjmu stwořil ho / ¹ muže a že-
nu stwořil ge. 28. A požehnal gim Bůh / a řekl : ^k Kosřteř / a množ-
te se / a naplňte zemi / a podmaňte gi / a panũgte nad rybami moř-
skými / a nad ptactwem nebeským / y nadewšřemi žiwocichy / kterjř
se heybagj na zemi. 29. A řekl Bůh : ¹ Gle dal sem wám wsselikau
bylinu nesaučý semeno na zemi / a wssěca dřjwj kterãž magj w sa-
mých sobě semeno pokolenj swěho / aby wám byla za pokem : 30. ^m a
wssěchném žiwocichům zeměským / y wssemu ptactwu ělebeskěmu / y
wssěm wěcem kterẽž se heybagj na zemi / a w kterýchž gest dusse žiwa /

aby

namohl; poněvadi dj Pán Bůh : Budati
dwa (ne pak tři / nebo četři/č.) w gednom
těle. III. Aby manželstve spogenj dalo se me-
zy osobami / které před tím nebyly gedna/ ale
dwe / to gest/ aby nebyly krevnosti sprizněné:
nebo takové sprizněni nedobře s manžel-
stvem stoji/ galoj sám Adam znamenal/ kdýj
pravil: Opusti člověk otce svého y ma-
tka / a přidržeti se bude manželky své.
Ekrze což návěšti dal / je ani dcera s otcem/
ani syn s matkou nemůže w staro manželstvy
wstoupiti / proto je děti gšau gako gedno s
svými rodiči. IV. Právo manželstwa gest/
společně svolenj; nebo oba manželé magi
svobodně a dobrovolně k manželstvu svoli-
ti / aby manželstvy svazek byl pevný a vstavi-
čny. Toto právo navrhuge se nyní dorče-
nými slovy: neboť se nepravý / je člověk ná-
silně má oddřen býti od otce a matky; ale ge
opustiti / to gest dobrovolně gich zanechati.
Novně tei nepravý se/ie má moct k manželce
přivodžan býti; ale dobře / je se gi má přidr-

žeti / to gest dobrovolně a s láskou s nj ži-
wati. ¶ A proto také sám Pán Bůh dytel býti
prvním družbou a náměncec manželstwa.
poněvadi hned gak wzdělal Ewu přivedl gi
k Adamovi; ne jeby tu byla od něho daleko
která hned v sameho Adama stvořena byla;
ale aby vřákal / je mu gi od te doby dáwa za
manželku a tovaryštu: což věnit k dobrému
a pro větší gislotu manželstwa: Tei abychom
znali/je záměru k manželstvu má se obněg-
ně diti mezi přítomnými / aby se wespolek w-
děti koh'kdo sobě bere/ a slyšeli slova/ kterými
druhý swau wuli pronáši / a tak aby bylo tuž-
ši a pevnějši spogeni bez těch nepřistom-
nosti / které se přibázwagi / kdýj se
záměru manželstvá dege mezi nepřistom-
mi/ neb neznámými. Přitom y to známenej
je Bůh newedl Adama k Ewě; ale Ewu k A-
damovi: nebo ne muž jeny / ale jena muže
má následowati; poněvadi muž gest hlawa
jeny / a má gi přigiti do svého domu a gegim
zprávcecm býti.

† 173 pod
kap. 10.
Genes
¶ První
družba P
Bůh.

* wj wew.
Klad pod
Kapit

* Zena se
ma mu:
sem sprá-
wowati.

Kapitola III.

I. Ewu pokaušel had / a Ewa Adama. Oba pak lu pádu přivedeni sau. 6. II. Bůh
ge pro gegich přestáupeni trestá. 8. III. Zen thj hadu zlořečy / a prvnj zaslíbenj o Křistu či-
ni. 15. IV. Na Adama a na Ewu pokutu tělemau vřládá/ tořj práci/ boleři / a smrt. Pak
ge wyhán; z ráge / osadiv geg Cherubnem. 16.

Kapitola XI.

1. Bůh rozkázal synům Izraelským / aby stříbrné a zlaté nádoby od Egypťských sobě
vypůjčili. 2. II. Možjss; Božjho poručení hrotyl Egypťským desátou a poslední ránu. 4.

A Řekl Pán k Možjssowi: Geste gednau ránu
dotknu se Faraona / a Egypť / a potom propustj
wás / a dožene k wygiti.

I. 2. Difs tedy wšsemu lidu / ať požádá muž od
přítele swého / a žena od sausedy své nádob stříbr-
ných a zlatých. 3. Dát pak Pán milost lidu swému
před Egypťskými. 4. Byl Možjss muž weliký welmi w zemi Egypť-
ské před služebnjky Faraonowými / y před wšjim lidem.

B II. 4. X řekl: Toto prawj Pán: O půl noci wygdu do E-
gypť: 5. a pomře wšsecko prworozené w zemi Egypťské / od pr-
worozeneho Faraonowa / genž sedj na trůnu geho / až do prwo-
rozeného děwky / kteráž gest ** w mleyne / y wšsecka prworozená
howad. 6. X bude křik weliký we wšji zemi Egypťské / gakeho
ani prwe nebylo / ani potom nebude. 7. D wšsech pak synů Izra-
elských nezastučj pes od člověka až do howada: abyste wěděli /
galk welikým zázrakem rozdělj Pán Egypťské a Izraelské. 8. X
sstaupj wšickni služebnjcy twogi tito ke mně / a budau se klaněti
mně / kauce: Wygdi ty / y wšsecken lid / kterýž poddán gest tobě:
po tom wygdeme. 9. X wysel od Faraona hněwage se přjliše.
Xžekl pak Pán k Možjssowi: Neposlechne wás Faraon / by pak
mnohá znamenj stala se w zemi Egypťské. 10. Možjss pak a
Naron učinili wšsedy zázraky / kteréž psány sau / před Faraonem.
X zatwrdil Pán sedce Faraonowo / aniž propustil synů Izraelských
z země své.

C ani prwe nebylo / ani potom nebude. 7. D wšsech pak synů Izra-
elských nezastučj pes od člověka až do howada: abyste wěděli /
galk welikým zázrakem rozdělj Pán Egypťské a Izraelské. 8. X
sstaupj wšickni služebnjcy twogi tito ke mně / a budau se klaněti
mně / kauce: Wygdi ty / y wšsecken lid / kterýž poddán gest tobě:
po tom wygdeme. 9. X wysel od Faraona hněwage se přjliše.
Xžekl pak Pán k Možjssowi: Neposlechne wás Faraon / by pak
mnohá znamenj stala se w zemi Egypťské. 10. Možjss pak a
Naron učinili wšsedy zázraky / kteréž psány sau / před Faraonem.
X zatwrdil Pán sedce Faraonowo / aniž propustil synů Izraelských
z země své.

Z prwnjho wesse / kdež se prawj / je Fas
rao netoliko propustj Izraelský lid / ale také
nutiti geg bude / aby wysel / wjme se / je do-
brý skutek učiněný bez dobré wůle není pšat-
ný k wěčnému spasení. Neboi hie tuto Fas
rao učinil to což Pán Bůh mjtí chtěl / a pro-
tož učinil dobrý skutek. Neboi chtěl Bůh
aby propustil lid / což bylo dobré. A wšak
proto nezyskal sobě Faraon ani wěčného spa-
senj / ani časného wyswobozenj od pomsty
Božj: proto je toho dobrého skutku nedů-
nik z své dobré wůle / ale z přinucenj / je ho
strže těžké muky a strach wěššho zleho k
tomu Pán Bůh dohnal. Odtud tedy stalo
se že žádně odpłatu za ten dobrý skutek nedo-
stál / ani smrti nevyšel / neb se potom s celým
wogstem wropil *. Hie galk mnohých zlych
wěch příčina býwá wůle nasse / gestnje ne-
dobrowolně činj to / co nám Pán Bůh činiti
mels; poněwadž pripravuge nás o odpłatu
kteraubychom za dobrý skutek měli dostati / a
zewstáwá nám pokutu. Z tobo nynj pozná-

wáme I. je S. Pawel dobře radil wěřícím /
aby dobrowolně dobré skutky činili / ika:
Gedenkaždý galk vložil w sedcy swém / tak
věřj / ne s zármutkem aneb z potřeby: nebo
weseleho darce miluge Bůh. II. je wice
Pán Bůh sobě wáj dobré wůle než skutku.
III. je skutek dobrý s nedobrou wůl / a toli-
ko z přinucenj učiněný nelibj se Bohu. IV.
je troji gsau / kterjž gednostegný dobrý skutek
věřj / a wšak negednostegně / ten tñ skutek od
Boha přigat a odpłacen bude. Prwnj gsau
kterjž geg bez dobrého aumyslu z sameho přj-
nucenj činj / a ti / galk powědjno / nic sobě v
Pána Boha strže nég nezastauj. Družj gsau
kterjž geg činj z dobré wůle a s dobrým syce
aumyslem: ale s newelmi hortiwau kššau
Božj: a ti budau syce mjtí odpłatu: ale
newelmi welikau. Třeti gsau / kterjž geg
činj z dobré wůle a s welmi hortiwau kššau
Božj: a ti budau mjtí welmi welikau od-
płatu: neboi podle mry dobré wůle a hor-
tiwosti přibýwá zásluho v odpłatu.

Bůh rozkázal Egypť
zlaupitel.
* Wšak 1. 22.
Wš. 11. 12.
b Ecel. 47. 1.

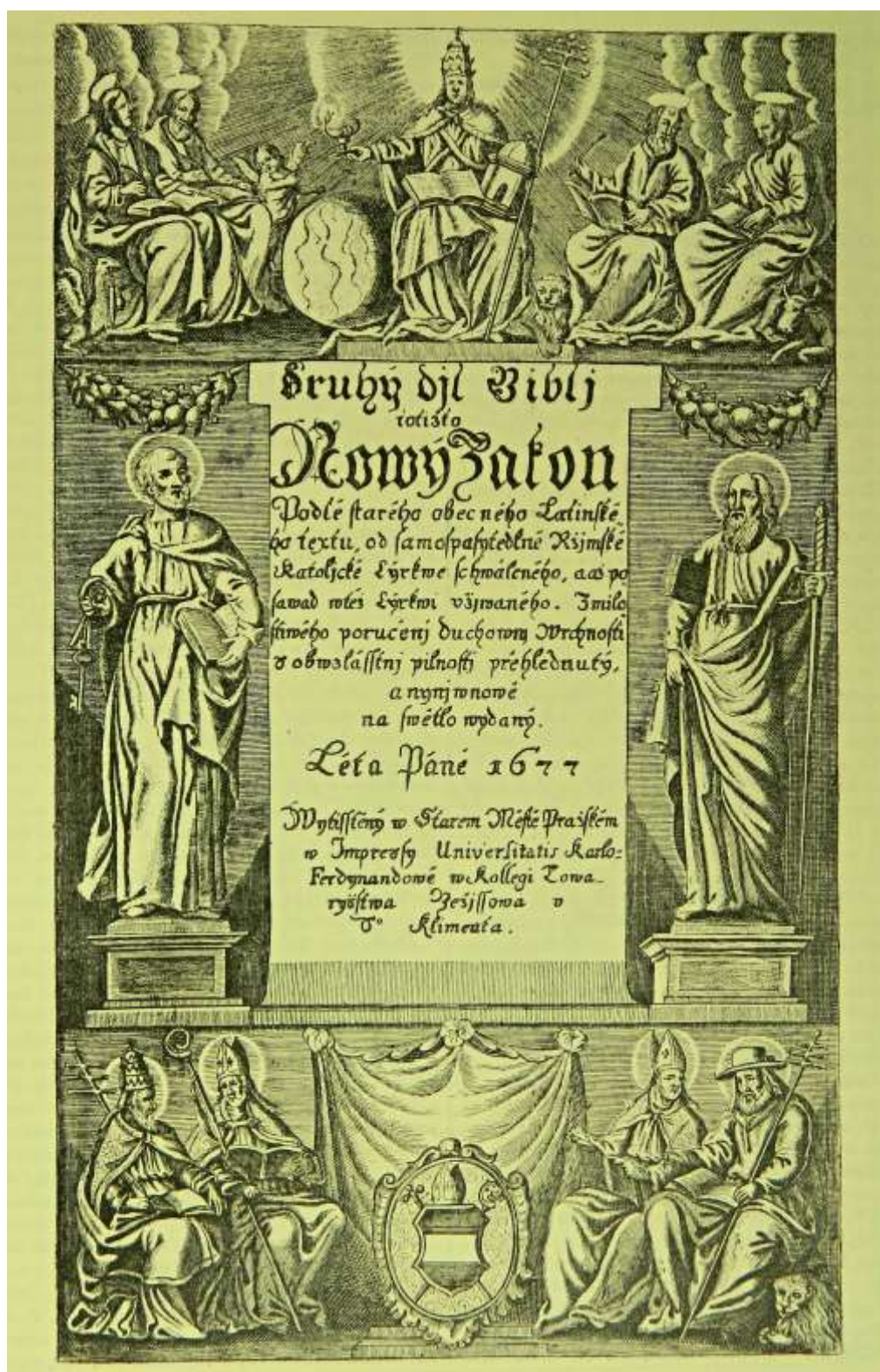
10. rána.
Smert wšse-
ho prworoz-
zeneho.
† Moly
** při 3er-
nowu

Dobrý skutek bez do-
brého aumyslu není
plátný k
spasení.

2 Exod. 14.
b 1. Kap. 9. 7.

T

Kapit

8a – titulní strana Bible svatováclavské 2. díl

Digitalizované faksimile exempláře z NK ČR:

<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002041822&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>

anby oni toho necítily / jako člověk necítí porušeného povětří / když se do sebe táhne / a poněvadž to / co přikládal Angel / více porušeno bylo nežli povětří / kteráž člověk v čas moru do sebe vtrahuje / rychleji a necítitelněji padali lidé / jako by před tím žádného neduhu nebyli měli. *Kardynál Baconus* jednaje o moru léta 1591. lidí v Římě hubicím / proti němuž *S. Řehoř Veliký* letanye s procesí *S. Petru* byl ustanovil / takto mluví: Tehdáž pak / jak se povídá / y tato podivná věc se přihodila / že když přicházel *Řehoř* k bradu *Aldryána* ležícímu při řece *Tyberys* nazvané / na znamení vlogeného *Boha* spatřiti byl Angel / an náhy meč do postavy vkládal / a tím chřel ozna-

miti / že ten neduh přestal. *Tu* opět viděti gest / že ten mor poslal Bůh na lidi pro hříchy jejich. Podobného něco přihodilo se léta 605. o čemž *Regino Kronykář* takto: Tehdáž mnozí očitě spatřili / že dobrý a zlý Angel v noci po městě chodili / a na rozkaz dobrého Angela zlý / jenž se zdal / jako by lovecký ostřep v ruce nesi / kolikrátkoli tím ostřepem na dveře galechokoli domu vdeřil / tolikrát v tom domě druhého dne lidí umřelo. Y to také stalo se pro hříchy lidské: *Ano* Bůh předtím hroší lidu svému v Zákoně / nebudeš on zachovávat přikázání jeho / je geg morovou ránu trestati bude. Kdokoli tedy moru se obává / ať se mstíjí hříšů / by té pomsty *Boží* a mečů nekusyl.

Svátoho
vvádí na
gení mor.

c Baron. ad A.
Christi 190.
d Regino in
Chronico.
e Deut. 21. 23

Skonává se Druhá Kniha Královská.

